

MOLOKAI

Leesexemplaar

G U Y D I D E L E Z

MOLOKAI

Zal de liefde overleven?

P E L C K M A N S

Kaipo stond in de deuropening van het huis dat hij met zijn eigen handen helemaal heropgebouwd had. Hij had een lange stok in zijn ene en een stuk visdraad in zijn andere hand.

Ik glimlachte en genoot van de manier waarop hij daar stond. Zestien jaar was hij. Slank, pezig, zelfverzekerd en met ogen die me helemaal binnenstebuiten konden keren. Hij was lief, hij zorgde voor me en wilde hele dagen met me vrijen. Ik durfde er niet aan te denken hoe ik me zou voelen als ik het zonder hem moest zien te redden op dit eiland vol zieke en stervende mensen, waar ik – net als hij – vanwege mijn beginnende melaatsheid naartoe gestuurd was.

Omdat ik hem nog even langer bij me wou houden, boog ik wat naar voren en steunde met mijn onderarmen op de tafel die niet meer was dan, een oude deur die door Kaipo op wat afgezaagde boomstammen was gelegd. ‘Ben je me nu al beu?’ vroeg ik plagend.

Mijn vraag miste zijn effect niet. Hij liep om de tafel heen, ging achter me staan, trok mijn haar wat opzij, legde een hand op mijn rug en kustte me gretig in mijn hals. ‘Als je me nog langer bij je wilt houden, kan dat perfect, Kanani. Ons bed zal zo weer warm zijn ...’

Hoewel hij me zachtjes streelde en dat perfect was wat ik wilde, voelde ik een golf van weerzin in me opkomen. Dat gevoel had ik de laatste tijd wel meer. Ik had zin in hem, maar als hij me aanraakte, dacht ik aan wat me al een aantal dagen bezighield en hoefde het plots niet meer ...

‘Laat maar’, zei ik en ik duwde hem zachtjes van me af. ‘Zorg er maar voor dat je met een heel mooie vis naar huis terugkeert!’ ‘Mijn mooiste vis heb ik al gevangen’, knipoogde Kaipo. ‘Het is een humuhumunukunukua-puaa.’

Plots dook papa in mijn gedachten op. Hij had me als kind over de vis met die onmogelijke naam verteld. Hij had er zelfs een liedje over geleerd waarbij hij bij elke ‘u’ een klein sprongetje maakte. Het was zo grappig dat ik het als kind vaak uitschaterde als hij het voor me zong en sprong. Maar nu voelde ik enkel hoe ik hem miste en hoe mijn ogen wat vochtig werden.

‘Ga nu maar’, probeerde ik mijn verdriet weg te slikken. Kaipo woelde nog eens door mijn haar, gaf me een kus op mijn kruin en stapte glimlachend de deur uit. Uiteraard liet hij die open. We deden de voordeur enkel ’s nachts dicht of als we niet thuis waren. Maar deze keer had ik liever geen pottenkijkers. ‘Trek maar toe!’ riep ik hem na. Hij kwam verbaasd op zijn stappen terug en keek me van in de deuropening onderzoekend aan. ‘Scheelt er iets?’

‘Ik vind die brief heel moeilijk. Er zit zoveel in mijn hoofd, maar als ik begin te schrijven, weet ik plots niet meer wat ik wil zeggen. En als ik dan opnieuw weet wat ik wil zeggen, weet ik niet hóé ik het moet verwoorden.’

En als ik na lang zoeken en proberen toch iets op papier heb gezet en het nalees, wil ik het weer anders zeggen. Ik wil papa en mama de waarheid vertellen, maar hen ook geen pijn doen. Dat is heel moeilijk.'

Kaipo keek me begrijpend aan. 'Ik voel hoe je er al lang mee worstelt', zei hij. 'En als ik dichterbij kom, zorg je er altijd voor dat ik niets kan lezen. Maar dat is niet erg. Probeer je te concentreren en schrijf wat je kwijt wil.' Hij glimlachte me bemoedigend toe en sloot de deur.

Ik hoorde hoe zijn stappen zich verwijderden. Een verpletterende leegte overviel me. *Nee, dacht ik, je snapt het niet. Je weet echt niet wat ik mama en papa en mijn zusje wil vertellen en hoe ik het tegelijkertijd niet durf, omdat het een verschrikkelijke schok voor hen zal zijn. Je bent lief en je zorgt goed voor mij, Kaipo. Maar je hebt geen idee van de muizenissen in mijn hoofd ...*

Ik keek naar de papieren voor me op tafel en zuchtte diep. Al van toen de leprajagers mij uit mijn huis hadden gesleurd en op de ossenkar hadden vastgebonden, had ik aan de brief gedacht die ik papa, mama en mijn zusje ooit zou schrijven. Ook later, tijdens de overtocht en de eerste weken op Molokai, bleef de brief door mijn hoofd spoken. *Ik moet mijn familie absoluut op de hoogte brengen. Ze willen weten hoe het met me gaat!* Maar schrijven was makkelijker gezegd dan gedaan ...

Het probleem lag niet uitsluitend bij mij. Een belangrijke voorwaarde voor een goede brief was een eigen stek. Een tafel en een stoel waren echt wel een minimum. Maar de huisvesting op Molokai was een gigantisch probleem. Omdat er steeds meer melaatsen op het eiland

werden gedropt, had de Gezondheidsraad al meer dan een jaar voor mijn komst beslist om kleine houten barakken te laten bouwen. Nog geen week na het vertrek van de bouwvakkers werden de meeste van die niemendalletjes echter door een zware zuiderstorm weggeblazen.

Zo'n storm was niet zo uitzonderlijk. Het hele jaar door was het op Molokai tussen 25 en 32 graden en de temperatuur dook bijna nooit onder 18 graden. Tegelijkertijd werd het eiland, vooral in het stormseizoen, vaak geteisterd door regen en wind. Met als gevolg dat dus slechts een paar huisjes het geweld hadden overleefd. Die waren, samen met de kerk van Kalawao die wat verder van de zee lag en op stevigere fundamenten rustte, over de wijde omgeving verspreid.

Als gevolg van de zware storm vonden minder en minder mensen een woning. Anderzijds stierven er natuurlijk geregeld ook mensen en kwamen er dus ook weer woningen vrij. Om die schaarse hutten en huizen zo eerlijk mogelijk te verdelen wilde Meyer, de Duitse toezichter die boven op de kliffen woonde, bij onze aankomst met z'n paard naar de kolonie afzakken. Maar de geweldige storm die ook op de dag van onze aankomst woedde, had het hem onmogelijk gemaakt om dat te doen. De orkaan had zo hevig huisgehouden dat het levensgevaarlijk was om af te dalen langs het smalle pad dat van boven op de kliffen steil omlaag kronkelde. Op verschillende plaatsen hadden zich grondverschuivingen voorgedaan en stortten over het pad heen watervalLEN naar beneden.

En dus moest Napela inspringen, een mormoonse jurist die ooit het boek van Mormon in het Hawaïaans

had helpen vertalen. Hij was zijn vrouw naar Molokai gevolgd toen bleek dat ze lepra had. Vanwege zijn hoge opleiding verving hij Meyer wel eens als die afwezig was. Samen met Ragsdale, de rijke, modieuze en zelfbewuste man die met Kaipo en mij naar Molokai werd gevoerd, maar wel de hele tijd een voorkeursbehandeling genoot, probeerde hij de nieuwkomers een geschikte verblijfplaats te bezorgen.

Veel keuze was er echter niet. Zo werd Oke, mijn 10-jarige buurjongen die samen met mij op de ossenkar was weggevoerd, bij een man geplaatst van wie de vrouw kort voordien overleden was. Huishoudhulpje in een krap en stinkend hutje was niet meteen een mooi toekomstperspectief.

Wat Kaipo en mij betrof, zat Napela met een probleem. Er was geen enkel huis meer vrij. Bovendien vond de diepgelovige mormoon mij ook nog veel te jong om me samen met Kaipo in eenzelfde huis te plaatsen. Hij wilde ons liever op twee verschillende plaatsen onderbrengen. Zo konden wij op onze beurt de oudere en zieke mensen bij wie we terechtkwamen wat helpen. Dat was echter zonder Kaipo gerekend. Hij keek de mormoon met een ijzige blik aan en zei hem dat wij hoe dan ook zouden samenblijven. Wij hadden elkaar gevonden en we zouden elkaar niet loslaten. Nooit meer. Als er geen huis voor ons samen was, zouden we desnoods wel in een rotsspleet of zo gaan wonen. Er waren trouwens nog mensen die dat deden. Kaipo had zelfs een paar kleine kinderen ontmoet die in een holle boom overnachtten. Als zij een plaats vonden, zouden wij daar ook wel in slagen.

Kaipo's betoog maakte blijkbaar indruk, want plots herinnerde Napela zich dat er toch nog een huisje beschikbaar was. Het lag een heel eind van het eigenlijke dorp verwijderd en ver van de rivier. Omdat er, met uitzondering van het ziekenhuis, op heel Molokai geen waterleiding was, zou het ongetwijfeld veel tijd en moeite kosten om er water naartoe te dragen. De woning was dus enkel geschikt voor jonge mensen die genoeg kracht en energie hadden om dat te doen. Zoiets moest hij natuurlijk niet tegen Kaipo zeggen ... Mijn bink zou er wel voor zorgen dat er altijd genoeg water voorhanden was. Maar er was nog een probleem, zei Napela. We zouden het ter plaatse wel zien ...

Het houten huisje lag op een plek waar ooit taroknollen hadden gestaan, maar die nu overwoekerd was door onkruid. Hoewel het niet echt een winderige dag was, woei er een stevige bries die Kaipo gek genoeg niet eens leek op te merken. In plaats daarvan keek hij met grote ogen naar de restanten van de woning die voor ons bestemd was. Omdat een van de muren volledig was ingezakt, rustte het dak doorgevouwen aan een kant op de grond. De deur – of wat daarvoor moest doorgaan – lag een eind voor de deuropening in het onkruid. Op een ander huis na dat enkele tientallen meters verder half verborgen tussen de bomen stond, was er geen bebouwing te zien.

‘In dat huis woont Carlos’, wist Napela. ‘Hij is een Portugees. Met zijn paard en kar voert hij allerhande

klusjes uit. Spullen van en naar het winkeltje rijden, bijvoorbeeld. Maar ik zou hem niet vragen om water aan te voeren. Hij wil voor alles betaald worden. Laat hem maar zoveel mogelijk met rust.'

Kaipo trok zijn wenkbrauwen op, als teken dat hij het begrepen had. Zelf vond ik het wel jammer. Hoe fijn zou het zijn om een buurman te hebben met een paard waarmee ik af en toe eens mocht rijden? Toen ik nog bij papa en mama in mijn dorp woonde, was er een man die ook een paard had. Als klein meisje reed ik wel eens met hem mee en later mocht ik af en toe alleen met het dier op stap. Op een dag vertelde papa dat ik dat heel goed deed en een prima ruiter was. Zo fier als een pauw was ik.

Kaipo stapte intussen rond het houten huis, of tenminste, wat er nog van over was. Af en toe hield hij halt, keek naar de ravage en zuchtte. Het zou ongetwijfeld een enorme klus zijn om de scheve barak weer bewoonbaar te maken. Bij de achterkant bleef hij staan en knikte met zijn kin naar een klein hok dat zowat halfweg beide huizen stond. Er konden hoogstens wat kippen en geiten in en net als het eigenlijke huis was het helemaal vervallen. 'Is dat van die norske buur?' vroeg hij zich af. Napela haalde de schouders op. Hij probeerde de afstand tussen de scheve barak en het huis van de buurman te schatten. 'Ik denk dat het hok dichterbij jullie huis staat', concludeerde hij.

Ondanks de spinnenwebben ging Kaipo ons huis binnen. Enkele vogels vlogen kwetterend door een gat in het dak weg. Uit het rottende stro op de grond vluchtte een Polynesische rat naar een veiligere plaats. Kaipo

keek kritisch rond, zijn gezicht in een ernstige plooi. ‘Het ziet er niet uit, maar het is beter dan niets’, zei hij dan. ‘We nemen het. Dit wordt *kā mākou ‘ōpala, ons nestje.*’ Hij keek me glimlachend aan en kuste me zo vurig dat Napela gegeneerd de andere richting uitkeek.

Tijdens de werkzaamheden aan het huis was er totaal geen tijd voor een brief. Waar had ik die trouwens moeten schrijven? We hadden geen tafel, geen bed, geen stoel ... Bovendien zat het huis vol ongedierte en rook het er muf. Als het weer het toeliet, sliepen we buiten. Enkel als het te hard regende, vluchtten we naar binnen en zochten daar een droge plek, zo ver mogelijk van het gat in het dak vandaan. Soms, wanneer we aan het werken waren, passeerde onze buurman. Altijd keek hij onze richting uit, maar nooit zei hij een woord. Het leek wel alsof hij ons zonder reden haatte.

Vol verbouwingsplannen trok Kaipo naar de enige winkel die de kolonie rijk was. Daar kon hij enkel een hamer en een nijptang krijgen. Die maakten deel uit van het overlevingspakket waar nieuwelingen op Molokai recht op hadden. Daar hoorden ook wat spijkers en planken bij, maar volgens de winkelier, over wie de ronde deed dat hij rijke mensen meestal net iets sneller hielp dan arme, waren die niet meer voorradig. Hij bestelde die spullen al maanden aan een stuk. Bij elk nieuw schip dat op Molokai arriveerde, werd er dan ook reikhalzend naar de levering uitgekeken. Maar volgens hem brachten schepen meestal alleen maar nieuwe

melaatsen en stonden er intussen al tientallen mensen voor spijkers en hout op de wachtlijst. Zelfs als de bestelde leveringen op Molokai aankwamen, zouden er anderen voorgaan.

Die mededeling maakte Kaipo woest. Hoewel het niet bewezen was dat er gesjoemeld werd en dat je met wat extra geld of ruilmiddelen de aankopen kon bespoedigen, had hij het er heel moeilijk mee. En dus trok hij naar Carlos met de vraag of die hem geen nagels en hout kon lenen. De Portugees lachte hem in zijn gezicht uit. Als hij Kaipo hout of spijkers leende, kreeg hij dat vast nooit meer terug. Hoe moest hij zelf dan zijn dringende herstellingen uitvoeren? Kaipo moest dus zijn plan maar trekken en Carlos knalde de deur in zijn gezicht.

Toevallig had ik de eerste uren dat Kaipo en ik op het eiland ronddoelden – en dus nog voor er ons een huis werd toegewezen – Malo ontmoet. Hij was de man die op het grote eiland waar ik vandaan kwam, samenwoonde met mijn tante Kaila. Hij was ook melaats geworden en nog vóór mij naar Molokai afgevoerd. Ik herinnerde me dat het op de dag van zijn vertrek broeierig heet was en dat er korte tijd later een verschrikkelijke storm was losgebarsten, de eerste van een hele reeks. Omdat ook ik tijdens een heel zware storm op Molokai aankwam, veronderstelde ik dat we ons nu in dezelfde periode bevonden en dat Malo ongeveer een jaar op het eiland moest zijn. Het was onvoorstelbaar hoe erg hij in die relatief korte tijd veranderd was. Hij verspreidde een afschuwelijke lijfgeur en had een pokdalig gezicht vol puisten en zweren. Maar het ergste was dat hij volledig blind was geworden. Met wazige ogen

waarin geen licht meer leek te weerspiegelen staarde hij voor zich uit. Gelukkig herkende hij mijn stem nog.

Het gaf mij een enorme schok te zien hoe die stevige en viriele man verworden was tot een schaduw van zichzelf. Hoewel hij totaal niet op mij leek, was het toch alsof ik in een spiegel keek. Zou dit mij ook ooit overkomen? Zou ook ik op een dag rondwalen in een zwarte wereld waaruit alleen af en toe nog een bekende stem opklonk? En hoe zou het mijn lieveling vergaan? Moest hij me bij de hand nemen als ik ergens naartoe wilde? Of werden we allebei blind en doolden we samen als spoken die door iedereen gemeden werden rond in een wereld die alleen nog uit herinneringen bestond?

Toch deed het Malo zichtbaar deugd nog eens een stem uit dat verleden te horen. We hadden een fijne babbel en hij beloofde mij te helpen waar hij kon. Sterker nog, omdat we nog maar pas op het eiland waren aangekomen en op dat ogenblik nog geen woonst hadden, stelde hij zelfs voor dat Kaipo en ik bij hem kwamen wonen. Zo waren wij tenminste zeker van een degelijk onderkomen. Hemzelf zou het dan weer een veiliger gevoel geven. Hij vreesde, wellicht niet eens ten onrechte, op een dag overvallen te worden en uit zijn huis gezet te worden. Zo ging het op Molokai vaak met mensen die oud geworden waren en zich niet meer konden verdedigen. Dan namen anderen hun plaats in en konden zij alleen maar hopen op een milde dood met liefst ook nog een beetje eten en drinken dat hen werd toegestoken of dat ze her of der vonden.

Meestal trokken ouderen dan naar de rotsspleten bij de kliffen aan de rand van de zee. Of ze zochten een

schuilplaats een eind buiten Kalawao bij een oude vulkaankrater. Daar had je grotten die altijd warm bleven. Hoewel ik met Malo te doen had, wilde Kaipo niet van zijn voorstel weten. 'Ik ga niet bij zo'n stinkende, vieze ouwe man wonen!' fluisterde hij zo stil dat Malo het niet kon horen. Het deed me pijn om Malo's voorstel te weigeren en hem alleen achter te laten, al kon ik Kaipo ook wel ergens begrijpen.

Omdat ik me herinnerde dat Malo gezegd had dat hij ons altijd wilde helpen, stuurde ik Kaipo naar hem toe. En jawel hoor, bij zijn terugkeer had hij een hele hoop stevige spijkers mee. Die kon Malo zelf niet meer gebruiken, want met zijn kromgegroeide handen lukte het hem nog nauwelijks om een hamer vast te nemen. Hout had Malo niet in voorraad, maar Kaipo wist intussen al hoe hij dat probleem zou oplossen. Hij zou het oude schuurtje afbreken dat zich een eindje verder bevond. Dat zou moeten volstaan om het gat in het dak te dichtten, een nieuwe deur te maken en de grootste spleten en kieren dicht te timmeren.

En dus begon Kaipo met de heropbouw van het huis. Dat kwam in de praktijk neer op afbreken en opnieuw beginnen ... Met uitzondering van een van de zijmuren, die ondanks de verzakking van het dak nog stevig stond, slaagde hij er niet in veel van de bestaande woning te redden. Omdat ik me had voorgenomen hem altijd bij te staan, week ik niet van zijn zijde. Ik hielp waar ik kon en keek vaak dromerig naar mijn tedere macho die in ontbloot bovenlijf en blinkend van het zweet aan het werken was. 's Avonds, als we dicht bij elkaar lagen, vertelde ik hem hoe sexy ik hem wel vond en zweeg over de grote

vlek op zijn rug, die niet meer verdween en blijkbaar – net als sommige lepravlekken op mijn lichaam – gevoelloos was geworden.

Omdat Kaipo ook een balk wilde plaatsen en mijn hulp niet volstond, kwam hij op het idee om Oke in te schakelen. Dus trok ik naar het huis van mijn vroegere buurjongen. Ik moest drie keer hard op de deur bonzen voor ze openging en toen dat eindelijk gebeurde, zette Oke meteen een stap naar achteren, zodat ik niet veel meer dan zijn schaduw zag. Ik legde hem het probleem uit en vroeg zijn hulp. Ik verwachtte dat het branieachtige kereltje dat hij altijd geweest was blij zou zijn met mijn voorstel, maar in plaats daarvan keek hij schuw over zijn schouder. Wat verder in het kleine huis dook een nog donkerdere schaduw op die langzaam dichterbij kwam. Er ging een soort dreiging van uit die ik moeilijk onder woorden kon brengen. Het volgende ogenblik verscheen een man die – net als het huis dat ons was toegewezen – compleet uit proportie was. Hij was klein en hoekig en had te lange armen en te korte benen. Maar het meest in het oog springend waren zijn scheefgegroeide klomphanden en -voeten. Ik schrok er zo van dat ik even moest slikken voor ik kon herhalen wat ik Oke gevraagd had. Of we op zijn hulp konden rekenen om een balk te plaatsen.

De man zei geen woord, maar bekeek mij van kop tot teen. *E'olu'olu, Kimo. Alstublieft Kimo* hoorde ik Oké fluisteren. 'Het is mijn oude buurmeisje.' Alsof de man van mijn gezicht wilde aflezen of dat waar was, kwam hij nog wat dichterbij. Vijf, misschien wel tien seconden lang keek hij me met een doordringende blik en zonder een

woord te zeggen recht in de ogen. *O nā maka pua'a*, schoot het door mijn hoofd. *Varkensoogjes*. Toen antwoordde hij dat het goed was. Maar Oke moest wel terug zijn voor *ka lā*, de zon onderging. Ik antwoordde dat dat geen probleem was. Ik zou daarop persoonlijk toezien.

De hele voormiddag werkte mijn buurjongen keihard om de balk te plaatsen. Hoewel hij nog jong was, waren we heel blij met zijn hulp. Ook nadien hielp hij nog mee om planken op het gebinte te kloppen. Hoewel hij op den duur – net als Kaipō en ikzelf – helemaal bezweet was, zag hij er op een of andere rare manier toch gelukkig uit. Over de scheefgegroeide man vertelde hij niets. Toen ik hem vlakaf vroeg of die kerel goed voor hem zorgde, richtte hij zich tot Kaipō. ‘Zou je genoeg planken hebben?’ Het was dus wel duidelijk dat hij er niets over kwijt wilde.

Toen de twee op het dak waren, snelde een man op een paard op ons af. Hij droeg een indrukwekkende cowboyhoed en stelde zich voor als Meyer, de Duitse toezichter die boven op de pali, de kliffen, woonde. Nu het pad eindelijk hersteld was, maakte hij zijn ronde om te kijken hoe de nieuwkomers het stelden en of alles naar wens verliep. Hij gaf een sympathieke indruk en was vol lof toen hij zag hoe Kaipō de zaken had aangepakt. Hij vond het ongelooflijk hoe mijn lieveling van die ingestorte koterij een echt huis aan het maken was. Hij informeerde of wij een koppeltje waren en toen ik dat bevestigde, knipoogde hij eens naar mij en zei hij dat hij hoopte dat wij hier gelukkig zouden worden.

Natuurlijk wilde hij ook weten wie die jongen naast Kaipo was en toen Oke zijn naam zei, wist Meyer meteen dat hij de jongen was die bij Kimo was ondergebracht. Hij vroeg hoe Oke het stelde. Omdat Oke nu onmogelijk over het tekort aan planken voor het dak kon beginnen, gaf hij toe dat het moeilijk was.

‘Kort voor ik bij Kimo introk, was zijn vrouw gestorven. Daar kan hij zich moeilijk over zetten. Het lijkt wel of hij sindsdien kwaad is op de hele wereld ...’

Meyer knikte hem bemoedigend toe. ‘*E hala ia. Het zal wel overwaaien*’, zei hij. ‘Pijn moet soms kunnen slijten. Ik herinner mij Kimo als een heel sympathieke man.’

Oke reageerde er niet op. Hij draaide zich om en sloeg keihard op een spijker.

‘Goed zo’, zei Meyer. ‘Als je je slecht voelt, kun je er beter een goeie mep op geven ...’

‘Ik moet gaan’, richtte hij zich dan tot mij. ‘Er zijn nog mensen die ik welkom moet heten. Maar ik ben blij dat jullie er zo hard tegenaan gaan. Jullie komen er wel ...’

Hij draaide zijn paard en keek nogmaals naar Oke die nog altijd als een wildeman op de spijker klopte. Dan boog hij zich naar mij.

‘Hou die jongen wat in het oog. Hij heeft het moeilijk. Maar er zijn nu al plaatsen tekort. Hij mag al blij zijn dat hij een dak boven zijn hoofd heeft.’ Hij nam zijn hoed af, tikte ermee tegen zijn paard en ging er dan in draf vandoor.

Ik wou hem nog naroeppen dat Oke misschien bij Malo kon intrekken, maar beseftte dat Ragsdale en Napela al over zijn lot beslist hadden door hem bij Kimo te

plaatsen. Beslissingen over de huisvesting waren al moeilijk genoeg. Ze werden heus niet zomaar teruggedraaid.

Toen Kaipo en ik 's avonds onder een prachtige sterrenhemel lepeltje-lepeltje tegen elkaar lagen, bracht ik Oke ter sprake. 'Er klopt iets niet. Oke was altijd zo'n lefgozertje. Nu krijg je er bijna geen woord uit ...'

'Ik zie het probleem niet', lachte Kaipo. 'Hij heeft ons heel goed geholpen. Ik heb liever iemand die wat minder praat en goed werkt dan omgekeerd.'

'Natuurlijk', beaamde ik. 'Maar hij is op korte tijd heel hard veranderd.'

'Wat wil je als je op zo'n jonge leeftijd verbannen wordt naar een eiland waar iedereen ten dode is opgeschreven? Je zou voor minder zwijgzaam worden.'

Kaipo schurkte zich wat steviger tegen me aan als teken dat voor hem het gesprek was afgesloten.

'Volgens mij heeft het iets met die Kimo te maken', hield ik vol. 'Ik vind het maar een griezelig figuur ...'

'Heel Molokai loopt vol griezelige figuren', antwoordde Kaipo. 'Dat is het lot dat elke melaatse vroeg of laat treft.'

Ik zweeg en dacht aan ons. Hoe zouden wij er over vijf of tien of misschien vijftien jaar uitzien? Zouden kinderen die dan naar Molokai gestuurd werden schrik van ons hebben?

'Volgens mij had Kaipo schrik van Kimo. De angst in zijn ogen toen ik voor de deur stond. En dan die

onderdanige beleefdheid. *E 'olu'olu. Alstubleift ...* Dat is echt niets voor hem.'

'Ik vraag me af of wij hem niet beter in huis zouden nemen!' flapte ik er na een korte pauze plots uit. 'Ons huis is groot genoeg. We vinden wel een plek voor hem.'

Kaipo liet me los. Toen ik me omdraaide, zat hij op zijn knieën naast mij. Met vlammeende ogen keek hij me aan.

'Ik ga geen huis bouwen om het nadien met iemand te delen!' beet hij me toe. Dit wordt *kā mākou 'ōpala, ons nestje*. Ik snap echt niet wat je bezielt! Eerst wilde je bij Malo intrekken en nu wil je dat Oke bij ons komt wonen! Ben ik misschien niet genoeg voor jou?'

Het was alsof hij een natte doek in mijn gezicht zwiepte. Ik was zo verbouwereerd dat ik alleen maar naar adem kon happen. Natuurlijk was hij genoeg voor mij. Ik was ontzettend blij dat hij in mijn leven gekomen was en zou alles voor hem doen. Maar ik wilde ook lotgenoten helpen.

'Ik wil hier nooit meer iets over horen', snauwde Kaipo. 'Dit is ons huis. Hier gaan wij gelukkig worden. Ik laat me dit door niemand afpakken.' Ik zweeg en besepte dat het geen zin had om te proberen hem op andere gedachten te brengen.

De volgende dagen werkte Kaipo hard door om het huis bewoonbaar te maken. Omdat hij bij de afbraak zeer omzichtig te werk was gegaan, had hij veel hout kunnen recupereren. Enkel voor het gat in het dak en de weggevaarde deur had hij geen planken. Maar daar had hij,

zoals gezegd, eerder al een oplossing voor bedacht. Hij zou het hokje afbreken dat zich halverwege ons huis en dat van Carlos bevond en dat hout gebruiken. Als er dan nog planken over waren, zou hij die bewaren. Misschien had hij ze wel nodig om bij een volgende storm hier en daar nog wat te verstevigen.

Het plan verliep vlekkeloos tot Carlos tegen zonsondergang op zijn paard kwam aangereden en zag dat het hokje er niet meer stond. Onmiddellijk dirigeerde hij het dier naar ons toe.

‘Hé, *hūpō*, wat heb je verdomme aangevangen?’ brieste hij Kaipo toe. Kaipo keek hem geïrriteerd aan van boven op het dak waar hij de laatste planken aan het timmeren was. Carlos gaf hem niet eens de gelegenheid om te reageren. Hij brulde dat Kaipo met zijn fikken van zijn eigendom moest blijven, die planken direct moest teruggeven en het hokje in zijn oorspronkelijke staat moest herstellen!

Kaipo antwoordde dat Napela hem verteld had dat het hokje dichterbij zijn huis dan dat van zijn buurman stond en dus zijn eigendom was, maar dat maakte Carlos alleen maar woester. Hij brulde in het Portugees dat Kaipo een *nāo adianta* was en toen Kaipo hem vroeg wat hij daar dan wel mee bedoelde, brulde hij terug dat hij een *waiwai-‘ole*, een *nietsnut* was. En hij voegde er nog een hele resem andere woorden in het Portugees aan toe die we allebei niet begrepen, maar die vast niet veel goeds betekenden.

Kaipo hield zich zo rustig mogelijk en zei dat Carlos niet belachelijk moest doen. Hij had die planken nodig